

Винахід, що передбачається, відноситься до ветеринарної медицини, а саме до засобів для профілактики та лікування сальмонельозу птиці.

Сальмонельоз - інфекційне захворювання усіх видів свійської та дикої птиці, що викликане сальмонелами, в першу чергу сероварами *S.typhimurium*, *S.enteritidis*, *S.gallinarum-pullorum* та іншими.

У комплексі заходів стосовно боротьби з сальмонельозом використовують препарати фторхінолового ряду (Музика В. "Ветеринарна медицина України" - №9. - 2002. - С.39-40). Таким є "Бороцин 4%" - препарат для лікування ешеріхіозів та сальмонельозів птиці. Препарат містить розчин офлоксацину, використовується для перорального застосування, але недоліком його є те, що він є токсичною речовиною, а саме посідає 3-й клас токсичності.

Існує водорозчинний порошок "Ветакокс" (CEVA SANTE ANIMALE, водорозчинний порошок для профілактики та лікування кишкових захворювань птиці, Франція, 2002). "Ветакокс" містить сульфадимідин та діаверідин, що проявляють сицергійну дію. Препарат виробляється за межами України.

Існує антисептичний засіб, що включає водний розчин метилцелюлози, диметилсульфоксид, 20% розчин хлоргексидину біглюконату та воду дистильовану (Патент України №34981 від 27.07.1999, кл. А61Д9/00), але його використовують як протимаститний препарат. Цей засіб може бути прототипом. Незважаючи на те, що засіб є антисептичним, його неможливо використовувати для профілактики та лікування сальмонельозу птиці.

В основу винаходу поставлено задачу розробити антисептичний засіб, що містить розчин хлоргексидину біглюконату шляхом додавання глюкози до питної води при наступному співвідношенні компонентів, мас. %:

розчин хлоргексидину 0,15-0,25

біглюконату або декаметоксину

глюкоза 8,0-12,0

питна вода решта,

щоб забезпечити антисептичну дію засобу для профілактики та лікування сальмонельозу птиці.

Антисептичний засіб, що заявляється, в своєму складі містить хлоргексидін біглюконат (гібітан), який належить до групи бігуанідів, або декаметоксин - фунгіцидний препарат. Ці препарати мають великий спектр антимікробної активності щодо грампозитивних і грамнегативних мікроорганізмів, випускаються фармацевтичною промисловістю України.

Антисептичний засіб готують таким чином. У ємність з питною водою вносять 0,1 мілілітр 13,5% розчину хлоргексидину біглюконату на 1 літр питної води з метою профілактики, або 1,5-2 мілілітра 13,5% розчину хлоргексидину біглюконату на 1 літр питної води з метою лікування, або порошок декаметоксину із розрахунку 0,2 грама, додають 100 грамів порошку глюкози знов на 1 літр питної води. Після розчинення суміші відкривають питну воду, яка поступає до поїлок курчатам, і, таким чином, курчата отримують лікарські препарати у необхідній дозі.

Приклад 1. Перевірка на токсичність декаметоксину та 13,5% розчину хлоргексидину біглюконату (ХГБГ) з питною водою для птиці.

Оцінка токсичності проведена на 92 добових курчатах, розміщених у їх рівних групах. Приготували розчини даних препаратів на 1 літр питної води в концентраціях: 5; 10; 20; 40 грамів.

Курчата останньої групи були контролем. Їм задавали з питною водою трімеразін у дозі 0,5 грамів на 420 голів.

Встановлено, що декаметоксин, починаючи з розведення 5г/л, у всіх групах викликав підвищений падіж курчат у порівнянні з контролем (таблиця 1). При розтині відмічені гепатит, ентерит, жовтковий перитоніт, холіцистит та кутикуліт, також із уражених внутрішніх органів виділені ентеробактерії.

Дослід показав, що дані лікарські засоби у запропонованих дозах мало токсичні для птиці.

Приклад 2. Профілактика сальмонельозу птиці.

Дослідження проведені на 13 тис. курчат добового віку. Птицю розпланували на 10 груп одного залу пташника по 4500 голів в кожній. Курчатам перших шести груп задавали декаметоксин на 1 літр питної води у дозах: 0,1; 0,2; 0,4; 0,6; 0,8 грамів. Курчатам останніх чотирьох груп задавали 13,5% розчин хлоргексидину біглюконату на 1 літр питної води у дозах: 0,1; 0,25; 0,5; 1 мілілітр. Курчатам усіх дослідних груп додавали 10 грамів глюкози на 1 літр питної води.

Контролем були 2 інших зали цього ж пташника (по 36660 голів в кожному), де курчатам задавали з питною водою трімеразін у дозі 0,5 грамів на 420 голів курчат.

Препарати випоювали на протязі 3-5 днів.

Встановлено, що падіж курчат дослідних груп був нижчим, ніж контрольних (таблиця 2) і виділення сальмонел визначено нижче у курчат дослідних груп.

Приклад 3. Лікування сальмонельозу.

Дослідження проведені на двох групах курчат 5-9 добового віку (по 4100 голів).

Курчат утримували в однакових умовах, групи сформовані за принципом аналогів. Перша група - дослідна, курчатам її додавали у питну воду 13,5% розчин хлоргексидину біглюконату у дозі 1,5 мілілітру на 1 літр води. Друга група - контрольна. Курчатам контролю додавали також з питною водою трімеразін у дозі 0,5 грама на 420 голів.

Препарати задавали на протязі 3-5 днів.

Падіж за 14 днів серед курчат дослідної групи був нижчим на 80 %, ніж серед контролю (таблиця 3).

Засіб для профілактики та лікування сальмонельозу птиці має антисептичну дію, є ефективним; вживаючи його з питною водою, курчата отримують лікарський препарат у необхідній дозі.

Таблиця 1

Група		Препарат (доза)	Падеж	
			голів	%
Опитні	I	Декаметоксин (5г/л)	6	6,5
	II	Декаметоксин (10г/л)	5	5,4
	III	Декаметоксин (20г/л)	11	12

	IV	Декаметоксин (40г/л)	15	16,5
	V	ХГБГ (5г/л)	4	4,3
	VI	ХГБГ (10г/л)	4	4,3
	VII	ХГБГ (20г/л)	7	7,6
	VIII	ХГБГ (40г/л)	5	5,4
Контроль	IX	ХГБГ (0,5г/420гол.)	2	2,2

Таблиця 2

Група		Препарат (доза)	Падеж	
			голів	%
Опитні	I	Декаметоксин (0,1г/л)	494	11
	II	Декаметоксин (0,2г/л)	396	8
	III	Декаметоксин (0,4г/л)	466	10
	IV	Декаметоксин (0,6г/л)	456	10
	V	Декаметоксин (0,8г/л)	670	14,5
	VI	Декаметоксин (1г/л)	585	12,6
	VII	ХГБГ (0,1г/л)	186	7,6
	VIII	ХГБГ (0,25г/л)	217	12
	IX	ХГБГ (0,5г/л)	244	11
	X	ХГБГ (1г/л)	243	11
Контроль	XI	Трімеразін (0,5г/420гол.)	6720	18,3
	1 хп1	Трімеразін (0,5г/420гол.)	5082	13,9

Таблиця 3

Група	Препарат (доза)	Падеж 1
Опитна	ХГБГ (1,5мл/л)	41
Контрольна	Трімеразін (0,5г/420 голів)	72